

ESETEK BRANDT JÓZSEF TNR. SEBÉSZETI KLINIKÁJÁROL.

Közli: *Höncz K.* dr. I. tanársegéd.

1. Három sikerült orrképlés.

Rövid hónap alatt a kolozsvári sebészeti klinikán 3 orrképlést végeztünk, tekintettel e műtét nem mindennapiságára, főleg pedig azon szép eredményre, mit műteteinkkel elértünk, Brandt József tnr. ez esetek bemutatására készséggel megadta az engedélyt, miért e helyen is neki őszinte köszönetet mondok. Mindhárom esetben lapos hámrák volt azon folyamat, mely az orrot legnagyobb részben elpusztította. A pusztítás átlag csak 2 évig tartott. Két esetben az álképlet kiirtása után keletkezett nagy anyagihiányt a homlokbőréből vett lebenynyel enyészttetük el azon módon, melyet Brandt tanár általában véve követni szokott, harmadik esetünkben a pofa bőrét használtuk fel az anyagihiány fedésére; a műtét gyorsan fejeztetett be, a lefolyás pedig egészen zavartalan volt; az oda illesztett bőrlebeny mindhárom esetben elsődlegesen gyógyult. Az esetek megvilágítására szolgáljon azok rövid kórtörténete.

I. eset. H. J. 56 éves, felvétetett 1894. január 22-dikén Epithelioma nasi et faciei kórismével. Beteg nem volt. Jelen baja egy év előtt vette kezdetét az orrán egy pattanás alakjában, melyet ő gyakran felkapart. Orvosi kezelés daczára folyton nagyobbodott és kifekélyesedett.

Jelen állapot: Az orrhát felső harmadától aláfelé és főleg az orr bal oldala felé haladólag egy az orr többi részletét elfoglaló terime megnagyobbodás van, melytől csak a bal orrszárny ment. E terime megnagyobbodás kékes vörhenyes, felülete egyenetlen gödrös és kiemelkedő, helyenként zöldes genynyel fedett, puha összeállású, nem fájdalmas, vérzékeny, szélei kemények, infiltráltak, a szomszédos bőr pirosas. Áll alatti, nyaki mirigyek nem nagyobbak.

Január 29-én műtét chloroform narcosisban, a rákos részlektől $\frac{1}{2}$ cmnyi kiterjedésben ép szövetekben az új képlet körül határoltatott és kimetszetett, a csekély vérzés tamponade és alákötéssel csillapítottatott.

Műtét közben derült ki, hogy az álképlet az orrporczot is tönkretette, a miért az is az orrsövénynyel együtt távolítottatott el. A keletkezett nagy anyagihiány protectiv silk-vel lemintáztatott és kellő óvatossággal a homlokra helyeztetve, határától 2 mmnyire kivágatott a mintához hasonló lebeny a homlok bőréből. Körülhatárolás után a bőr lefejtetett és egy 1 cmnyi széles bőrhíd által a homlok bőrével összefüggésben hagyatott; az ily módon lehuzott lebeny pontosan oda illesztetett az anyagihiány széléhez s csomós varratokkal egyesítettettt. Első volt a sövény készítése, azután következett a lebenynek egész terjedelmében való egyesítése.

A homlokon előidézett nagy anyagihiány a bőr előzetes telfejtése után szintén csomós varratokkal kisebbitetett. Az orrlyukakba jodoform tamponat helyezvén, jodoform kötés alkalmaztatott.

A lefolyás teljesen láztalan és reactió nélküli volt, február 8-án távolítottak el a varratok, a sebszélek elsölegesen egyesültek. A lebeny lehajtása által az orrgyök táján keletkezett kis csücsök február 20-án ékalakú metszés által el lett távolítva s összevarrva. A homlokon lévő anyagihiány sarjadzással gyorsan kisebbedik. Beteg az anyagihiány teljes gyógyulását nem várja be, állapotával nagyon megelekedve márczius 5-én gyógyúltan távozik.

II. eset. D. S. 60 éves földmives, felvétetett 1894. febr. 14-én Epithelioma nasi et faciei kórismével. Kórelőzmény: Családirag nem terhelt, gyomor s hasfájdalmakon kívül más betegségben állitólág nem szenvedett. Jelen baja 3 év előtt kezdődött, a mikor is leesett s orrát összezúzta, az ezen esés által keletkezett anyagihiány gyógyhajlamot nem mutatott, nagyobbodott, kifekélyesedett. Kétségbeejtő helyzetétől műtét által akar szabadúlni.

Jelen állapot: Közép termetű, jól fejlett csont és izomrendszerrel bíró férfi, beteg bőrszíne általában halvány, szellemi s külérzéki működései rendesek. Közérete lehangolt; légzési, vérkeringési, emésztési szervei rendesek, vizelet eltérést nem mutat.

Eltérés: Az orr jobbfelén annak középvonalától kezdődőleg lenn a margo infra orbitalis, jobbfelé a margo infra orbitalis köze-

pétől a felső ajakközepére vont vonal, aláfele a sulcus naso labialis által körülhatárolt területén megnagyobbodás látható. E terület nagyobbdás egyenetlen dűdorzatos felületű, kék és vöröses színű, helyenként hámszigeteket, helyenként pedig kiemelkedő sarjszövetet mutat, mely piszkos zöldes lepedék által van fedve; rugalmas tapintatú, helyenként puhább, helyenként keményebb, szélei kemények, hol alávájoltak, hol letetözöttek. A sarjszövet igen vérzékeny. Áll alatti mirigyek nem nagyobbak.

Február 27-én mütét chloroform narcosisban. Az állképlet kirtása után keletkezett nagy anyaghiány kis részben az arczbőrének előzetes felfejtése és felhúzása által, legnagyobb részben pedig a homlokból vett lebeny által fedetett.

A lefolyás láznélküli volt, a gyógyulás egész terjedelmében elsődleges. A homlokon levő anyaghiány granulatiókkal gyógyúlt. A beteg márczius 21-én gyógyúltan és boldogan távozott.

III. eset. D. J. 73 éves földmives, felvétetett 1894. jan. 29-én, Epithelioma nasi kórismével. Állitólág beteg soha sem volt. Jelen bajára vonatkozólag azt mondja, hogy orrára történt ütés következtében jött volna létre, melyet ezelőtt 8 héttel szenvedett. Az akkor keletkezett anyaghiány soha többé be nem gyógyúlt s folyton nagyobbdott.

Jelen állapot: Középtermetű, jól fejlett férfi beteg bőrszíne általában halvány. Szellemi és külérzéki működése — eltekintve a látás élesség tompulásától — rendesek. Szervi eltérés betegnél nincs.

Eltérés: Az orrháton annak czimpáira is átterjedő kemény felhánt szélekkel bíró 4 krajezárnyi anyaghiány van, melynek alapja piszkos, szennyes zöldes, kirágódott, helyenként halvány, laza összeállású sarjszövetet mutat. Ez anyaghiányból a környezetre gyakorolt nyomásnál híg, piszkos sötétbarna valóadék nyomható ki.

Mütét február 2-án chloroform narcosisban; rákos részletek s annak közvetlen szomszédása késsel körülvágattak s eltávolítottak, a keletkezett nagy anyaghiány a jobb pofabőrből vett s előzetesen kimért és alapjáról lefejtett lebenynyel enyésztetett el oly módon, hogy a lebeny az anyaghiány széleihez csomós varratokkal pontosan oda illesztetett. A pofán keletkezett anyaghiánynál a seb-szélek alapjukról 1 cmnyire lefejtettek s azután egymással egyesítették.

A lefolyást csak az zavarta, hogy az arteria infraorbitalisból utóvérzés volt, különben a gyógyulás zavartalanul haladt. A varratok részben már febr. 9-én, végleg pedig 14-én távolítottak el. A gyógyulási folyamat alatt mutatkozó duzzadás mindinkább kisebbedett, az orr igen szép alakot kapott, február 26-án a beteg gyógyultan és boldogan távozott.

2. Polypus sarcomatosus in antro Highmori esete.

Előadó asszonyt mutat be, kinek bal Highmor öbleből 10 év óta fennálló daganat írtatott ki. A beteg vidékről csak demonstratio végett küldetett a sebészeti klinikára, hol február 7-én felvétetett Polypus sarcomatosus in antro Highmori kórismével. Körtörténeti adatai a következők:

Özvegy T. S. 52 éves földbirtokos neje eddigelé állítólag beteg nem volt.

Jelen baja 10 évvel ezelőtt kezdődött fogfájás kíséretében, a daganat orvosi kezelés dacára nem javult, eleinte lassan $1\frac{1}{2}$ hét után rohamosan növekedvén, műtét végett a kórodán jelentkezett.

Jelen állapot: A magasabb termetű, jól fejlett csont és izomrendszerrel bíró női beteg behatóbb vizsgálat után sem mutat szervi eltérést. Az arcz balfelén közvetlen a szem alatt egy kis ökölnyi terime megnagyobbodás mutatkozik, mely felett a bőr kifeszített, de ép. Közlebbi vizsgálatnál kiderült, hogy e dag felett a felső állcsont mellső fala fekszik, mi által annak határai pontosan ki nem tapinthatók. Az orresont valamint az előbb említett felső állcsont mellső része erősen előrenyomott s különösen utóbbi elvékonyodott. Az orr jobboldal felé nyomott, baloldali orrnyílás alig, jobboldali egyáltalában nem járható át. Baloldali orrlikban egy kékes színű ruganyos tapintatú képlet van, szájvizsgálat által semmi kórosat nem találunk, baloldali második moláris hiányzik.

A daganat az antrum Highmoriból indult ki; tekintettel 10 éves fennállására jó indulatúnak tartottuk, tekintve azonban azon körülményt, hogy az utolsó időkbén növekedése rohamos volt, gyanúnk volt, hogy rosszindulatúvá vált.

A műtétnél helybeli érzéstelenítés után, a daganat legnagyobb átmérőjének megfelelőleg a bőr körülbelől 15 cmnyi kiterjedésben

átmetszetett és a daganatról lefejtett. A sebszélek kihúzásánál kitűnt, hogy a nagy metszés daczára a daganat nem lesz könnyen eltávolítható, a miért is elébbi metszésnek belső harmadára még egy metszés ejtetett. A bőrlebenynek felfejtése után a Highmor barlang papírszerűen elvékonyodott mellső fala eltávolított, a midőn is a daganat egész terjedelmében előttünk feküdt. A daganat vékony kocsányon a Highmor barlang hátsó részén csüngött, a daganat eltávolítása után a szerfelett tág ür jodoform gazéval kitömetett oly módon, hogy az későbbben az orron által eltávolítható legyen. Sebszélek csomós varratokkal egyesítették.

Műtét után 7 nappal a varratok eltávolítatnak, a midőn is kitűnik, hogy egész terjedelmükben összeforrtak volt. A gaze szintén eltávolított az orr és Highmor üreg pedig thymololdattal kifecskendeztetvén, újból kitömetett. Márczius 7-én az asszony gyógyultan távozott.